

vermelden de vondst van *Stachys recta* L. door den Heer A. H. Blaauw te Elst langs de spoorbaan aldaar.

Ook nu zijn weder de meerderheid der nieuwe planten van buiten aangevoerd en zullen zij misschien geen stand houden, doch zekerheid bestaat daaromtrent niet. In allen

gevallen is het wenschelijk, ze in het oog te houden. Mochten de verzamelingen, die ik van mijne medewerkers ontving, doch die nog niet zijn nagezien, nog wat nieuws bevatten, dan zal dit later worden medegedeeld.

H. HEUKELS.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Een verzoek aan de Amsterdamsche amateur-fotografen.

Wij zijn bezig aan een boekje over het Vondelpark. Gaarne zouden wij onder de illustraties een aantal fotografische opnamen geven van aardige partijtjes in het park. Daar wij echter zelf niet fotografeeren, verzoeken wij vriendelijk of onze stadgenooten, die wel aan fotografie doen, ons eenige van hun afdrukken, die voor dat doel geschikt lijken, tijdelijk willen afstaan, om die zicografisch te doen reproduceeren. Goede schetsen zijn ook welkom.

JAC. P. THIJSSSE, Vondelkade 75
E. HEIMANS, Rozengracht 63.

Zwarte Konijnen.

Wij vestigen de aandacht er op, dat tegenwoordig hier en daar zwarte konijnen in 't wild voorkomen. Dit is een hoogst belangrijk feit. Vriendelijk verzoeken wij allen, die zoo gelukkig zijn, *wilde zwarte konijnen* te ontmoeten, daarvan mededeeling te doen aan Dr. C. KERBERT, Directeur van Artis. Levende exemplaren zullen aan hetzelfde adres ook zeer welkom zijn.

Wandel-Herbarium.

Alle meewerkers worden thans uitgenoodigd, mij hun bijdragen toe te zenden. Iedere plant zoo mogelijk met opgave van soortnaam en plaats en tijd der vondst, — en liefst niet op 't papier *bevestigd*. Meedeelen, welke planten men in *eigendom behouden* wil.

Ik maak van al de inzendingen zooveel mogelijk *een geheel*, voeg bij iedere plant den naam des inzenders en breng alles op uniforme vellen. (Men kan dus inzenden in kranten en ander waardeloos papier.)

De verzameling gaat eerst bij de meewerkers rond, die dan tevens zullen moeten beslissen, of ook niet-meewerkers haar ter inzage zullen ontvangen. Inmiddels wacht ik aanzoeken van niet-meewerkers in, die daarvoor in aanmerking zouden willen komen.

'k Geloof niet, dat bovenstaand plan veel bezwaren zal uitlokken, maar houd mij gaarne voor voorstellen tot wijziging aanbevolen, indien daardoor de zaak beter belooft te slagen.

Amsterdam,
November 1900.

J. JASPERS JR.
Plantage Lijnbaansgracht 11.

Aan de Haagsche Lezers van Levende Natuur.

't Was reeds lang het voornemen van ondergeteekenden, iets te doen voor het oprichten eener Natuurhistorische Club in den Haag. Amsterdam gaf ons zulk een navolgenswaardig voorbeeld in zijn Entomologische Club; en wij meenen, dat zulk een vereeniging hier in de Residentie wel recht van bestaan heeft, terwijl we hopen, dat er voldoende belangstelling voor zal blijken te zijn bij de liefhebbers. Wie van de Haagsche vrienden met ernst de studie der levende natuur heeft opgevat, en ons zijn instemming met genoemd plan wil te kennen geven, verzoeken wij vriendelijk voor 15 Dec. a. s. aan een der ondergeteekenden zijn naamkaartje en adres te zenden.

Bij genoegzame deelneming hopen wij dan stappen te doen, om tot de oprichting eener club over te gaan.

D. DE VISSER SMITS,
Veenkade 46.

H. R. HOOGENRAAD,
Rijswijk.

Zee-biet.

Is er onder de lezers van *De Levende Natuur* ook iemand, die den Heer C. J. Koning, te Bussum, voor een wetenschappelijk onderzoek kan helpen aan een (of liefst twee) volledig exemplaar van *Beta maritima* in verschen toestand (met den wortel er bij)?

H. HEUKELS.

D. V. Zend uw adres aan den heer H. Heukels (Weesperzijde 60 Amsterdam. Hij zal u persoonlijk antwoorden. De zaak is zuivere physica en voor ons tijdschrift minder geschikt.

Vogels en Katten.

Het zij mij vergund nog eenmaal den heer Oudemans te antwoorden. Ik ben het volkomen met Z.Ed. eens, dat wij ieder op ons standpunt staan en elkaar er wel niet van zullen afbrengen — inmiddels kunnen wij tot derden zeggen: ziet en oordeelt.

In de eerste plaats moet ik opkomen tegen de bewering van den heer O., dat een dier een ander dier alleen doodt uit zelfverdediging of omdat het dat dier voor zijn bestaan noodig heeft. Ik moet op gezag van den heer O. aannemen, dat het onaannemelijk is, dat dieren uitsterven, omdat ze door andere dieren worden opgegeten — ik kan over dergelijke wetenschappelijke vraagstukken niet met Z.Ed. in het strijdperk treden. Maar wel weet ik uit ondervinding, dat katten muizen en vogels doden uit lust tot doden (of tot de jacht als men wil), zonder ze op te eten — dat men leest, hoe in een schaapskooi of kippenhok soms alle dieren vermoord worden gevonden door een of ander roofdier. De mensch staat dus niet alleen in de hoedanigheid van moordenaar uit andere redenen dan noodzaak. Evenwel wil ik er ook even de aandacht op vestigen, dat ik niet — zooals men misschien zou denken — een wreedaard ben, die er niets in ziet, een dier te doden. Integendeel, ik vind niets weerzinwekkender en lager dan het mishandelen en noodeloos doden van een dier. Maar in dat woord noodeloos — daar zit de groote vraag. Wanneer is het doden geoorloofd — wanneer niet?

De heer Oudemans trekt (om op het gebied onzer strijd-vraag terug te komen) de grens aldus: als een kat een duif doodt, mag de eigenaar van die duif de kat doden — eet een kat „eens een enkel (wild) vogeltje” dan mag die kat daarvoor niet gedood worden. Is dit niet een beetje een dwaze onderscheiding? Waarom mag de eigenaar van de duif den moordenaar doden? (Let wel, we staan voor de rechtbank der zedelijkheid.) Omdat die een dier opvrat, dat hem genoeg of voordeel bracht. Welnu geven ons de wilde vogeltjes ook niet genoeg en voordeel? In dat eigendomsrecht (een onbepaald abstract begrip) ligt toch niet een vrijbrief om een ander dier te doden. En (ik kan hier den heer O. met zijn eigen wapens bestrijden) een kat kan toch niet weten en helpen, dat deze vogel nu aan een mensch behoort en die andere niet.

Ook dit wilde ik nog zeggen. Van menigeen heb ik gehoord, dat ik de katten onrecht doe — dat mijn geschrijf tegen hen onredelijk en door haat ingegeven is. Welnu, ik moet erkennen, het eerste stukje, door mij hierover geschreven, maakt deze verwijten begrijpelijk. Een kat heeft veel eigenschappen, die haar voor de menschen tot een aangename huisgenoot maken. Maar als men pas voor zijn oogen gezien heeft, hoe zoo'n kat de vogeltjes opvreet, en weet, dat massa's van die dieren dit dagelijks doen, dan is het geen wonder, dat men zich kwaad maakt op die beroerde beesten. Het is zoo heel iets anders, dan dat men een kat nooit anders dan binnenshuis heeft gezien — dan lijkt zoo'n verontwaardiging al heel onredelijk, dat begrijp ik volkomen. Maar dit alles neemt niet weg, dat

ik ook in koelen bloede en op grond van kalme beschouwingen bij mijn bewering blijf, dat het wenschelijk is het aantal katten te beperken. De vogels zijn op vele manieren te beschermen (en ééne manier is, zooals de heer O. zegt, ze niet op te eten — en ik ben het met hem eens, dat het een afschuwelijk misbruik is, om vogels als lijsters en zelfs nog kleinere op te eten), maar ik ben overtuigd, en weet, dat velen dit met me eens zijn, dat een goede vogelbescherming zonder beperking van het aantal katten onmogelijk is.

En is dan nu wat ik voorstel wel zoo iets gruwelijks en onzedelijks? Een kattenbelasting in te voeren zou het gevolg hebben, dat de menschen hun overtollige katten weg doen — en juist die overtollige, half gevoede dieren zijn het ergst. Die katten moeten dan gedood worden, dat is waar, dat is op zich zelf treurig, maar onvermijdelijk. Trouwens, als men eens bedenkt, dat van de jongen, die een kat krijgt, er bij hun geboorte ongeveer de helft wordt omgebracht, dan zou door het verminderen der geboorten het aantal moorden al spoedig weer zijn vergoed. Dergelijke beschouwingen behoeven, en mogen, ons dus niet terug te houden.

Daarom vraag ik nog eens: is het niet wenschelijk, dat een algemeene kattenbelasting wordt ingevoerd? Het is een schijnbare kleinigheid, maar inderdaad van zeer veel belang.

Deventer, 27 October 1900.

M. C. HAMELBERG.

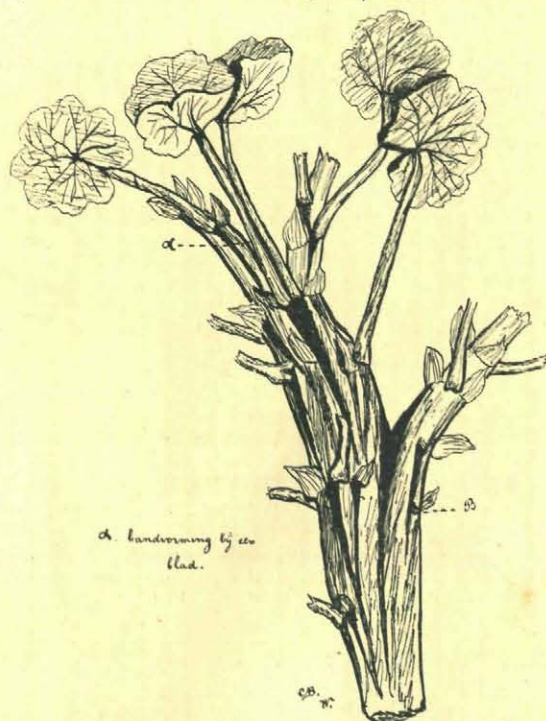
Een paar opmerkingen.

I. Bandvorming.

Over bandvorming is al vele malen in *De Levende Natuur* iets geschreven. Bij Esch en Wilg en ook bij enkele kruiden, als: Sneeuwkllokje en Paardenbloem.

Een ander eigenaardig geval heb ik nu gevonden, 'k zou haast zeggen: „t Is een dubbele bandvorming,” of nog beter: „drie voor één.”

Een geranium (pelargonium) — ik ben een liefhebber van deze planten — vertoont dit geval, waarvan ik hier een

teekening heb gemaakt. (De bladen en eindtoppen heb ik weggelaten, als niet ter zake doende).

De saamgegroeide stengel splitst zich na een drietal bladeren, 't middelste B. is afgefallen, in een enkelvoudige stengel, gewoon, als alle andere, terwijl het andere einde weder een bandvorming is, die zich na een viertal bladen verdeelt in twee zeer platte stengels.

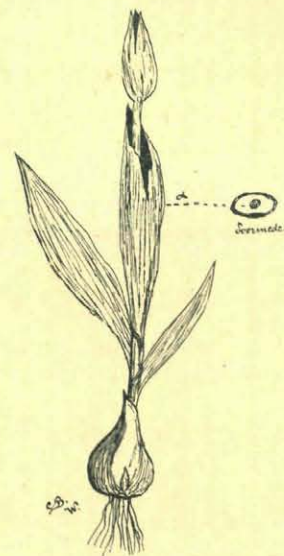
Juist voor de splitsing staat een blad „, of liever twee bladen, want ook de bladsteel vertoont ons hetzelfde verschijnsel: bandvorming.

Aan den top verdeelt die stengel, waarop de groef, ontstaan door de samengroeiing, zeer goed zichtbaar is, zich in twee steeltjes, die elk een blad dragen.

Door te weinig ruimte zitten die bladen stijf tegen elkaar gedrukt, maar 't zijn toch twee losse bladen.

't Geheel geeft een forschen indruk en ik dacht het al als een mooie stek te zetten, maar de bloemwecker raadde 't me af, daar dan de geheele pot gehavend zou zijn.

II. Gesloten blad bij een tulp.

Een tweede speling der Natuur kwam voor bij een tulp. Eén blad was geheel toegegroeid, als, 'k zal maar zeggen een peperhuisje, maar dan ook van boven dicht gevouwen en van onder sluitend om de stengel.

Daar binnen in zat de bloemknop, die dan ook, evenals een vlinder het omhulsel, het blad aan den top scheurde, en flink opschoot.

Door de nattigheid in den bloeitijd ging echter de stengel in het blad aan 't rotten en de bloem kwam niet tot bloei.

N.B. 't Voorval had plaats bij een *Gele prins*.

III. Driemaal een vlieg.

Op 30 Juli zag ik een paar keer een voor mij ongewoon geval. Op de vensterbank zat een vlieg, zooals ik dacht haar vleugels te poetsen met de achterpooten. Bij nadere beschouwing gingen deze niet over de vleugels, maar over elkaar. Toen ik dit nader bekeek, zag ik, dat een klein voorwerp, wat kon ik nog niet zien, aan den rechterachterpoot zat. Voorzichtig naderbij komende, kon ik met het bloote oog duidelijk een levend wezen bemerken, dat aan den poot vastzat; eerst dacht ik met een schorpioen te doen te hebben, 't leek wel een kreeftje, dat met de eene schaar de rechterpoot omsloot en met de andere naar de linker greep.

Juffrouw vlieg had er last van en daarom dat gewrijf. Ik kon de vlieg niet machtig worden, maar mijn aandacht was op het diertje gevestigd en ik vergiste mij niet.

Den volgenden dag zag ik weer een vlieg met hetzelfde verschijnsel, alleen anderhalve poot was absent, de kreeft had zich aan het rechterstompje vastgehecht.

Was dit hetzelfde exemplaar?

's Middags zag ik nummer drie, met alle pooten gaaf. Zij maakte dezelfde bewegingen als no. 1, en waarlijk ook daar weer dat vreeslijk dier, tenminste voor een vlieg.

Zeer duidelijk waren de vorm van 't lichaam en de scharen te zien. De grootste lengte zal ongeveer een millimeter geweest zijn, misschien nog wel minder.

Gaarne zou ik hooren of iemand dit verschijnsel ook heeft waargenomen, en of 't bekend is, welken vijand de vlieg in dit dier heeft gevonden.

C. BULSING.

Vrouwen en Meisjes van Nederland!

De winter nadert weer en met hem het seizoen der wintermoden. Voornamelijk denk ik daarbij aan de winterhoeden, waarvan de garneering meer nog dan des zomers, uit vogels bestaat; ja men poogt zelfs hoedenvormen in zwang te brengen, die geheel bekleed zijn met de huidjes van allerlei vogels. Zonder twijfel hebben velen uwer nooit gedacht aan de vele millioenen aardige zangertjes, alle tevens hoogst nuttig, die hiervoor opgeofferd worden, anders was die mode hier allang afgeschaft, vooral als men bedenkt, dat door dit roekeloos uitmoorden van vogels in vele landen rupsen- en insectenplagen zijn ontstaan, waardoor oogsten zijn vernield, landstroken dor en kaal zijn geworden en vele duizenden menschen armoede en gebrek geleden hebben. Elk jaar wordt het aantal vogels geducht kleiner, terwijl daarentegen de vliegen, muggen en ander dergelijk ongedierte zich schrikbarend vermeerderen, schrikbarend vooral daarom, nu de wetenschap heeft uitgemaakt, deze de dragers zijn van de meeste gevaarlijke ziektekiemen, als die van pest en malaria.

Laat ons daarom trachten de vogels, die de natuurlijke vijanden der insecten zijn, zooveel mogelijk te beschermen en niet het vangen en doden der vogels te bevorderen, door die ellendige schadelijke mode te handhaven.